

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

• СЕМ •

Коли дізнаєшся, що людське тіло знову твоє до кінця життя, на Мерсі-Фолз у штаті Міннесота дивишся зовсім іншими очима. Раніше це місце було невід'ємне від літньої спеки, бетонних тротуарів, оберненого до сонця листя, теплого запаху асфальту й вихлопних газів од вантажівок.

А тепер, коли на гілочках з'явилися так рідко мною бачені блідо-рожеві брижі квіту, я відчув, що моя домівка саме тут.

За ті місяці, відколи я скинув вовчу шкуру, я намагався навчитися знову бути просто хлопцем. Поновився на роботі в «Похиленій полиці», де мене знову огорнули слова, де я знову слухав шелест сторінок. Поміняв успадкований спортивний бездоріжник, який досі зберігав запах Бека й мого життя з вовками, на «фольксваген-гольф», у якому вмщалися тільки ми з Грейс і моя гітара. Коли у зненацька відчинені двері влітав холодний вітер, я силкувався не кулитися. Нагадував собі, що більше я не сам. Вночі ми з Грейс прокрадалися в її кімнату, і тоді я притулявся до її тіла, вдихаючи аромат свого нового життя й підлаштовуючи своє серцебиття під її.

А коли вітряної ночі в мене стискалося серце від повільного виття вовків, мене заспокоювали прості принади цього звичайного життя. Я вірив, що багато років поспіль зустрічатиму Різдво, пригортаючи кохану дівчину, що попереду в мене радість старіння в моїй — такій незвичній — людській шкірі. Я знав це. У мене було все.

*Часу дар — моє життя:
Мені відкрите майбуття.*

Дедалі частіше я брав із собою до книгарні гітару. Покупців було мало, тож ніхто не чув, як я співаю власні пісні стінам, розлініяним книжками. Маленький записник, який мені подарувала Грейс, помалу заповнювався словами. І щодня дата, яку я ставив угорі сторінки, свідчила про перемогу над подоланою зимою.

Сьогодні день нічим не відрізнявся від попередніх: на мокрих ранкових вулицях не лунало кроків покупців. Але не встиг я відчинити книгарню, як здивовано вчув, що хтось заходить. Прихиливши гітару до стіни позаду табурета, я підвів очі.

— Добридень, Семе, — привіталась Ізабель.

Дивно було бачити її саму, без Грейс, а ще дивніше — в книгарні, у моїй книжковій печері. Узимку в Ізабель помер брат, і після цього її голос став суворішим, а очі гострішими — зовсім не такими, якими я їх запам'ятав із першої зустрічі. Ізабель, заглиблена в себе, зупинила на мені відсторонений погляд, від якого я почувся юним і наївним.

— Як справи? — запитала вона, сідаючи поруч зі мною на порожній табурет і витягуючи схрещені міцні ноги. Грейс заховала б ноги під табурет. Угледівши мій чай, Ізабель зробила ковток, а тоді важко зітхнула.

Зиркнувши на надпитий чай, я відповів:

— справи як завжди. У тебе нова зачіска?

Її ідеальні біляві кучері поступилися місцем грубуватій короткій стрижці, від якої вона мала вигляд водночас чарівний і вразливий.

— Ніколи не думала, — звела брову Ізабель, — що ти — любитель банальностей.

— Звісно, не любитель, — відгукнувся я й посунув до неї паперове горнятко чаю: мовляв, допивай. Здавалося, якщо я доп'ю після неї, це матиме якесь особливе значення. — Бо в іншому разі я б сказав: «Гей, а чому це ти не в школі?»

— Тушэ, — сказала Ізабель, попиваючи чай, наче він їй і призначався.

Вона елегантно розвалилася на своєму табуреті, а я найжачився на своєму, як коршак. Годинник на стіні відлічував секунди. За вікном низько нависали білі хмари, які їй досі нагадували зиму. По шибці скотилася дощова крапля і змерзлою крижинкою вдарилась об тротуар. Я подумав про гітару, а тоді — про книжку Мандельштама, яка лежала на конторці («Дано мне тело — что мне делать с ним, // Таким единым и таким моим?»). Нарешті я гойднувся вперед і натиснув кнопку на стереосистемі, яка ховалася попід конторкою, і вгорі знову заграла музика.

— До нашого будинку останнім часом прибігають вовки, — мовила Ізабель, побовтавши чай у горнятку. — На смак — як трава.

— Зате він корисний, — відгукнувся я. Все моє ество повставало проти того, що Ізабель випила мій чай: за такої зимної погоди його тепло обіцяло захист. Хоч я й усвідомлював, що мені це вже не потрібно, тримаючи в долонях гарячий чай, я почувався в людському тілі впевненіше. — Підходять вовки близько?

— З третього поверху, — знизала вона плечима, — їх добре видно в лісі. У них геть немає інстинкту самозбереження — в іншому разі вони би трималися від батька подалі. Хто-хто, а він їх точно не любить, — докинула Ізабель, зупинивши очі на нерівному шрамі в мене на шиї.

— Знаю, знаю, — кивнув я. В Ізабель теж нема підстав любити вовків. — Але якщо хтось із них з'явиться біля вас у людському тілі, скажеш мені, гаразд? Поки тато твій не зробив опудало й не поставив у фойє? — попросив я, а щоб це не прозвучало занадто грубо, слово «фойє» вимовив із підкреслено французьким акцентом.

Від гнівного погляду Ізабель хтось зі слабшими нервами точно б перетворився на камінь.

— До речі про фойє, — сказала вона так само підкреслено, — ти зараз сам живеш у тому величезному будинку?

Та я взагалі там не живу. В душі я усвідомлював, що мав би посісти Бекове місце, готувати домівку для вовків зі зграї, які з кінцем зими один по одному скидають вовчі шкури, шукати молодих вовків, готових уперше перевернутися на людей, але щось у мені не раділо перспективі блукати навколо порожного будинку без надії знову побачити Бека.

Там я не почувався вдома. Вдома я почувався тільки з Грейс.

— Так, — відповів я Ізабель.

— Не бреши, — багатозначно всміхнулася вона. — Навіть Грейс бреше краще за тебе. Покажи мені секцію медичної літератури. І не дивись на мене здивовано — я прийшла не просто так.

— Я й не мав сумнівів, що ти прийшла не просто так, — зауважив я, вказуючи їй на полиці в куті. — Просто хотів дізнатися, з якою саме метою ти тут.

Ізабель зіслизнула з табурета й рушила в куток.

— Я прийшла, бо не завжди все можна знайти у «Вікіпедії».

— Можна цілу книжку написати про те, чого не знайдеш у мережі, — сказав я, відчуваючи, що зараз, коли вона врешті підвелася, знову здатен дихати. І взявся зі старого рахунка згортати паперового журавлика.

— Кому як не тобі знати,— зронила Ізабель,— це ж ти у нас був раніше казковим персонажем.

Скорчивши гримасу, я схилився над журавликом. На одному його крилі опинився штрих-код, і тепер друге, чисте крило здавалося більшим. Я вже взяв ручку, щоб для балансу покреслити і друге крило, але останньої миті передумав.

— А що ти шукаєш? У нас справжніх медичних довідників небагато. Здебільшого «зціли себе сам», ти ж розумієш.

— Не знаю,— відгукнулась Ізабель, присівши біля полиці.— Коли трапиться щось корисне, я його впізнаю. А як називається отой величезний талмуд, де описуються мало не всі людські болячки?

— «Кандид»,— пожартував я, та оскільки в книгарні не було нікого, хто б оцінив мій жарт, хвилюку поміркував і припустив: — «Медичний довідник Мерка»?

— Точно!

— У нас його немає. Але можу замовити,— запропонував я, навіть не перевірявши комп'ютер, бо й так знав усі книжки напам'ять.— Якщо купувати новий, він дорожезний, але можна, певно, його знайти і в букиніста. Це дуже зручно: хвороби здебільшого не міняються,— мовив я, прошелюючи в журавлика ниточку, щоб підвісити його над конторкою.— Але тобі не здається, що це трохи заскладне читання? Хіба що ти плануєш вчитися на лікарку...

— Хгозна, хгозна,— мовила Ізабель таким рішучим тоном, що я подумав: невже вона мені звиряється? Аж тут тельнюкнув дзвіночок, і до книгарні увійшов новий відвідувач.

— Секунду,— гукнув я, зводячись на конторці навшпиньки, аби закинути нитку на кріплення лампи.— Скажете мені, якщо вам буде щось потрібно.

Запала секундна пауза, але навіть за цей короткий час я відчув, що Ізабель якось по-особливому притихла, і ця тиша аж волала до мене. Завагавшись, я опустив руки.

— Не зважайте на мене,— відгукнувся новий відвідувач спокійним і напрочуд діловим голосом.— Я зачекаю.

Але було щось у цьому голосі таке, що змусило мене забути про свою забганку, отож я обернувся — й угледів поліцейського, який стояв біля конторки і знизу вгору роздивлявся мене. З такої висоти я добре бачив цілий набір, що висів у нього на поясі: пістолет, рація, кайданки, балончик сльозогінного газу, телефон.

Коли в тебе є таємниці, навіть якщо ці таємниці зовсім не кримінальні, візит поліцейського до тебе на роботу справляє моторошне враження.

Я повільно зліз за конторку і, слабко махнувши на журавлика, мовив:

— Він усе одне мені не вдався. Чим... чим можу вам прислужитися?

Ставлячи це звичне запитання, я завагався, адже був певен, що поліцейський прийшов не по книжки. Від невільної заминки у мене важко й часто запульсувала жилка на шиї. Ізабель мов зникла, і для цікавого ока книгарня здавалася цілком порожньою.

— Що ж, якщо ти не надто заклопотаний, я б хотів перекинутися з тобою парою слів,— ввічливо мовив поліцейський.— Ти ж Семюел Рот, правильно?

Я кивнув.

— А я — офіцер Кьоніг,— представився він.— Зараз я розслідую справу Олівії Маркс.

Справу Олівії! Я похолов. Олівія була найближчою подругою Грейс; минулого року її проти волі вкусив вовкулака, й останні кілька місяців вона провела у вовчій шкурі у Прикордонному лісі. Батьки її вважали, що вона втекла з дому.

Якби ж то зі мною була Грейс! Коли брехню вклячуть у перелік олімпійських видів спорту, Грейс стане чемпіонкою

світу. Як на людину, яка терпіти не може писати твори, фантазією вона не обділена.

— О,— зронив я,— ви про Олівію...

Я страшенно хвилювався через присутність поліцейського, через його запитання, але, дивна річ, ще більше я нервував через те, що зараз нас слухала Ізабель, яка давно вже знала правду. Я уявляв, як вона кулиться позаду стелажів, презирливо вигинаючи брови у відповідь на мою невмілу брехню.

— Ви були з нею знайомі, правда ж? — запитав поліцейський із приязним виразом обличчя, та чи можна вірити у дружні наміри людини, яка закінчує речення словосполученням «правда ж»?

— Не надто близько,— відповів я.— Ми кілька разів бачилися в місті. Але я не вчуся в нею в одній школі.

— А в якій школі ти вчишся? — знову запитав Кьоніг цілком мило і невимушено. Я вмовляв себе, що мені такі запитання здаються підозрілими тільки тому, що мені є що приховувати.

— Я отримав домашню освіту.

— Точно як моя сестра,— зауважив Кьоніг.— Мати просто божеволіла... Гарзд, а з Грейс Брисбейн ти добре знайомий, правда ж?

І знову це «правда ж»! Мені здалося, що почав він із запитань, відповіді на які й так знає. Я знову всією шкірою відчув присутність Ізабель, яка нишком підслуховувала розмову.

— Так,— мовив я.— Ми зустрічаємося.

Такі подробиці навряд чи відомі поліції — і навряд чи потрібні, але мені чомусь дуже кортіло, щоб це з моїх вуст почула Ізабель.

Дивно, але Кьоніг усміхнувся:

— Це зразу видно.

І хоча усмішка його здавалася щирою, я напружився, подумавши: в яку гру він зі мною грається?

— Грейс з Олівією близько дружили,— провадив Кьоніг.— Скажи, будь ласка, коли ти востаннє бачив Олівію. Не обов'язково точну дату, але бодай приблизний час нам би дуже допоміг.

Він розгорнув маленький синій записник і націлив на нього ручку.

— Гм,— буркнув я. Кілька тижнів тому я бачив Олівію — її біле хутро було притрушене снігом, проте не думаю, що саме такої допомоги чекав від мене Кьоніг.— Ми бачилися в місті. Тут, перед книгарнею. Ми з Грейс убивали час, а Олівія прийшла сюди з братом. Але то було вже кілька місяців тому. У листопаді... Чи в жовтні? Саме перед тим, як вона зникла.

— Може, Грейс із нею нещодавно бачилася?

— Я впевнений, що Грейс,— мовив я, стараючись не відводити очей,— тоді бачилася з Олівією востаннє.

— Підліткам дуже важко опинитися на самоті,— мовив Кьоніг, і цього разу я був певен, що йому все про мене відомо, що його слова призначені мені — він натякає на те, що я лишився без Бека.— Втікачам дуже важко. Є чимало причин, які змушують підлітків тікати з дому, а судячи з того, що я почув від батьків і вчителів Олівії, на такий крок її могла підштовхнути депресія. Дуже часто підлітки тікають, аби вирватися з набридлих домівки, проте вони й гадки не мають, як важко виживати у світі. Отож іноді втікають вони до найближчого будинку. Іноді...

Не даючи йому зайти задалеко, я урвав його:

— Офіцере... Кьоніг? Я розумію, на що ви натякаєте, проте Олівія не ховається вдома у Грейс. І Грейс не носить їй потихеньку харчі й не допомагає. Хотів би я, щоб усе виявилось так просто! Заради самої Олівії, заради Грейс. Хотів би я мати змогу сказати вам, де Олівія. Але ми, як і ви, гадки не маємо, коли вона повернеться.

Цікаво, а Грейс вдається брехати так легко, бо вона сама вірить у власну брехню?